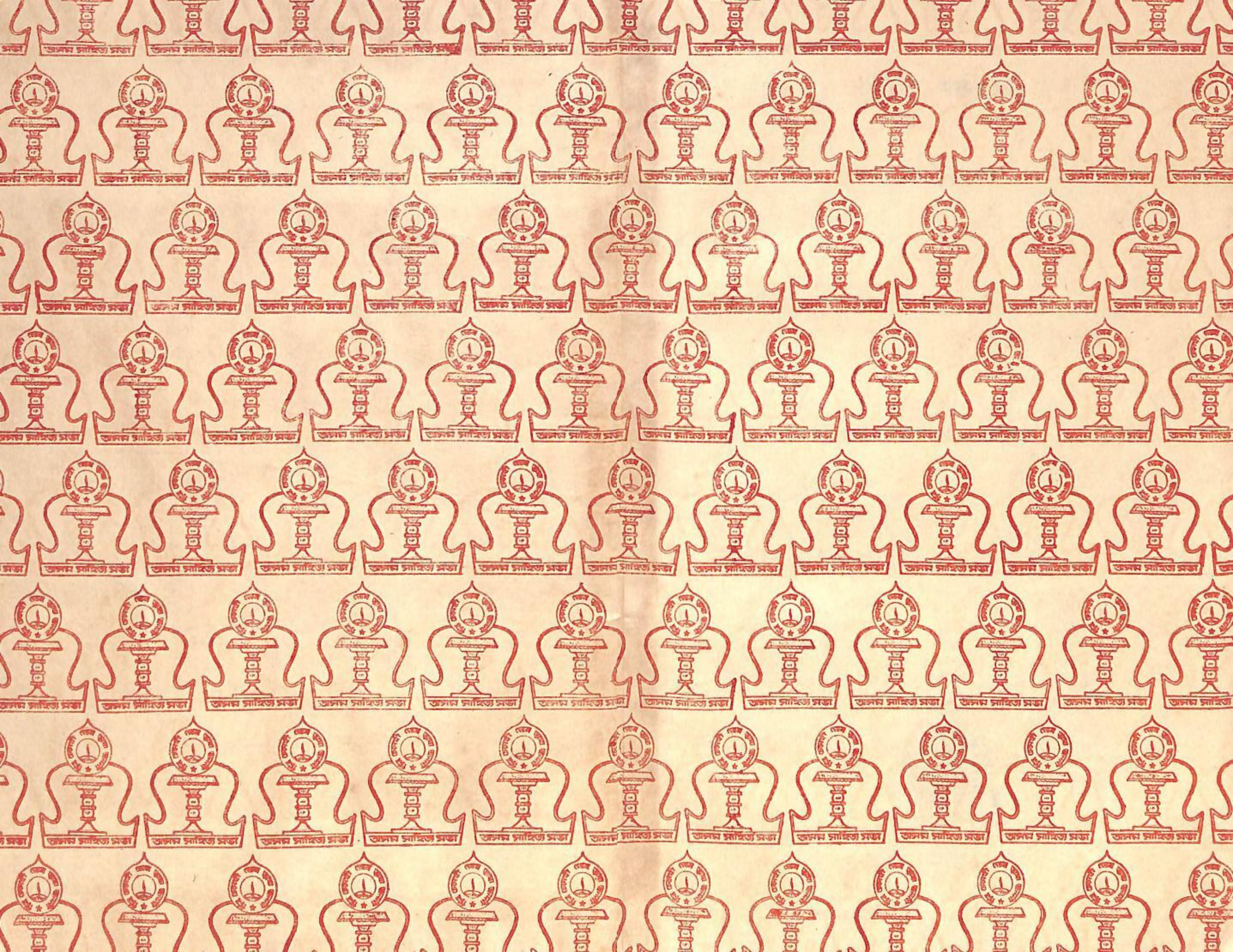

দেউৰী শব্দমালা

10925

অসম সাহিত্য সভা

দেউৰী শব্দমালা

৫০৭২৫

সম্পাদক
ডক্টৰ উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামী

অসম সাহিত্য সভা

DEURI SABDAMALA : A collection of Deuri Vocabulary compiled and edited by Dr. Upendranath Goswami, Gauhati, and published by Nagen Saikia, General Secy. Asam Sahitya Sabha, Jorhat-785001. March, 1981. PRICE : Rs. Three only.

© অসম সাহিত্য সভা

প্রকাশক :

নগেন শইকীয়া

প্রধান সম্পাদক, অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট—১

প্রকাশকাল : মাৰ্চ, ১৯৮১

(অসম চৰকাৰৰদ্বাৰা অনুমোদিত স্থলভ মূল্যৰ কাকতত ছপা কৰা হ'ল)

মূল্য : তিনি টকা

ছপা :

অপৰূপ প্রিন্টাৰ্চ

কুশল কোৱৰ পথ, যোৰহাট

প্রধান সম্পাদকৰ ঐক্যধাৰ

অসম সাহিত্য সভাই অসমৰ জনজাতীয় ভাষা-সংস্কৃতিৰ উদ্ধাৰ আৰু উন্নয়নৰ এখনি আঁচনি ১৯৭৩ চনতে গ্ৰহণ কৰে আৰু এই আঁচনিৰ ভিত্তিত অসমৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ পৰিচয়জ্ঞাপক এলানি পুথি আৰু লোকগীত-লোককথা আদিৰ এলানি পুথি প্ৰকাশ কৰে। ১৯৮০-৮১ খ্ৰীষ্টাব্দৰ কাৰ্য-নিৰ্বাহক সমিতিয়ে জনজাতীয় ভাষা-শিক্ষা বাবে প্ৰাথমিক পুথি প্ৰণয়ন আৰু ভাষা-শিক্ষা শ্ৰেণী মুকলি কৰাৰ আঁচনি গ্ৰহণ কৰে। দেউৰী শব্দমালা এই আঁচনিৰ অন্তৰ্গত পুথি। দেউৰী ভাষা কোৱা আৰু ক'ব পৰা লোকৰ সংখ্যা সীমিত। কিন্তু এই ভাষাৰ শব্দাৱলীৰ মাজত থকা বৈশিষ্ট্যসমূহে দেউৰী ভাষাৰ নিজা সম্পদৰ কথাৰ স্মৃচোৱা নাই, অসমীয়া ভাষাকো চহকী কৰিছে। সময় থাকোঁতেই যাতে আমাৰ এই জাতীয় ভাষিক সম্পদসমূহ সংৰক্ষণ কৰিব পাৰি, সেই উদ্দেশ্যেই এগৰাকী প্ৰসিদ্ধ ভাষা-বিজ্ঞানী ড° উপেন্দ্ৰনাথ গোস্বামীদেৱক 'দেউৰী শব্দমালা' সংগ্ৰহ আৰু সম্পাদনা কৰি দিবৰ বাবে সভাৰ পক্ষৰপৰা অনুৰোধ জনোৱা হয়। ড° গোস্বামীদেৱে সভাৰ অনুৰোধ বক্ষা কৰি 'দেউৰী শব্দমালা' বৃণ্ডতাই দিয়াৰবাবে তেখেতৰ প্ৰতি কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিলোঁ। এই পুথিত সন্নিবিষ্ট নোহোৱাকৈ ৰোৱা শব্দৰ সন্ত্ৰেদ পালে সেই-খিনি পৰৱৰ্তী সংস্কৰণত সন্নিবিষ্ট কৰিব পৰা হ'ব।

পুথিখনিৰ আৰ্থিকাকত চোৱাৰপৰা বাকী প্ৰকাশনৰ কামত সহায় কৰিছে অসম সাহিত্য সভাৰ সহকাৰী সম্পাদক শ্ৰীপ্ৰকাশ গোস্বামীয়ে। শ্ৰীগোস্বামীৰ শলাগ ল'লোঁ।

পুথিখনি ছপাই দিয়াৰবাবে যোৰহাটৰ অপৰূপ প্রিন্টাৰ্চক ধন্যবাদ জনালোঁ। ইতি -

মাৰ্চ ১৫, ১৯৮১

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন

যোৰহাট।

নগেন শইকীয়া

প্রধান সম্পাদক

অসম সাহিত্য সভা।

দেউৰী শব্দমালা

দেউৰী-চুতীয়া ভাষাটো বিশ্লেষণ কৰি ভাষাটোত সাতোটা স্বৰধ্বনি, ওঠৰটা ব্যঞ্জনধ্বনি আৰু দুটা অৰ্ধ-স্বৰধ্বনি বিশিষ্টধ্বনিকপে পোৱা গৈছে। মহাপ্ৰাণ ধ্বনিৰ অনুপস্থিতি ভাষাটোৰ এটা মন কৰিব-লগীয়া বৈশিষ্ট্য। অনুনাসিকতা আৰু সূৰ ভাষাটোত বিশিষ্টধ্বনি। এই সূৰ তিনিটা— সম, নিম্ন আৰু উচ্চ। শব্দবোৰৰ ওপৰত ১ আৰু ২ সংখ্যা ব্যৱহাৰ কৰি সেই শব্দৰ সেই অক্ষৰত ক্ৰমে নিম্ন আৰু উচ্চ সূৰৰ কথা বুজাব পাৰি। সংখ্যা ব্যৱহাৰ নকৰা অক্ষৰবোৰ সম সূৰৰ বুলি বুজিব লাগিব; যেনে, নি 'পি থা', নি 'ধৰ্', নি 'গান গা'। দেউৰী-চুতীয়া ভাষাৰ বিশিষ্টধ্বনিসমূহক অসমীয়া আখৰেৰে এনেধৰণে বুজাব পাৰি: অ, আ, ই, উ, এ, ঐ, ও; ক, গ, ঙ, চ, জ, ত, দ, ন, প, ব, ম, ব, ল; চ, ঝ, ছ, স, হ; য, ৰ। 'ঙ' এই বিশিষ্টধ্বনিটোৰ এটা সংধ্বনি হৈছে 'ঞ'। ইয়াৰ শব্দৰ আৰম্ভণিত ব্যৱহাৰ হয়। আন ঠাইত 'ঙ'ৰ ব্যৱহাৰ হয়। তলত দিয়া দেউৰী-চুতীয়া ভাষাৰ শব্দমালাৰ তালিকাখনৰ যিবোৰ শব্দৰ অকল সূৰৰ পাৰ্থক্যৰ বাবে দুটা বা তিনিটা অৰ্থ প্ৰকাশিত হৈছে, সেইবোৰ শব্দৰ ওপৰতহে ১ বা ২ সংখ্যা ব্যৱহাৰ কৰি ক্ৰমে নিম্ন আৰু উচ্চ সূৰৰ কথা বুজোৱা হৈছে। বাকীবোৰ শব্দত সূৰৰ নিৰ্দেশ দিয়া হোৱা নাই।

বুজাৰ সুবিধাৰ কাৰণে ভাষাটোৰ বিশিষ্টধ্বনিবোৰৰ উদাহৰণ তলত দিয়া হ'ল :

বিশিষ্ট স্বৰধ্বনি :

/ অ /	চ্ ^২	কুঁহিয়াৰ ;	অচিগি ^১	নথ, খুৰা
/ আ /	চ্চা ^২	বেয়া ;	আকুঁ ^১	কাণ
/ ই /	চ্চি ^২	তেজ ;	ইকুঁ ^২	ধুতি
/ উ /	চ্চু ^২	গাহৰি ;	উতুঁ ^১	পেটৰ ওপৰ-ভাগ
/ এ /	চ্ছে ^২	বুকু ;	একু ^২	ধোঁৱা
/ এ' /	এ'বেগা ^২	ঘণা কৰ্		
/ ও /	ওচুঁ ^২	থাক ;	ওতুঁ ^১	হাত

বিশিষ্ট বাঞ্ছন আৰু অৰ্ধ-স্বৰধ্বনি :

/ ক /	কুই ^২	পৰে
/ গ /	গুই ^২	তামোল
/ ঙ /	তঙা ^১	গামোচা
/ চ /	চ্চা ^২	বেয়া
/ জ /	জা ^২	নাই
/ ত /	তু ^২	তেল
/ দ /	তু ^২	কুকুৰা
/ ন /	হু ^১	নাও
	তুনা ^১	টেকেলী
/ প /	পুঁজি ^১	সোণ
/ ব /	বুৰি ^১	নবো
/ ম /	মু ^২	নাম
/ ৰ /	ৰুগি ^১	জান, জুৰি
/ ল /	লুগু ^২	ঢাল্
/ চ /	চিঙ ^১	লো

/ ৰ /	ৰিঙ ^১	আইতা
/ ছ /	ছু ^২	কাপোৰ ধো
/ স /	সু ^২	ঠেল
/ হ /	লু ^২	নাম
/ য় /	য়া ^১	পৃথিবী
/ ৱ /	ৱা ^২	পগা

স্মৰ :

আকুঁ ^১	কাণ
আকু ^২	বাম
উজুঁ ^১	নাভি
উজু ^২	বাঁহৰ চুঙা
ক ^১	আহ্
ক ^২	ছিঙ্
চ্চা ^১	গছৰ পাত
চ্চা ^২	বেয়া
চ্চি ^১	মৰ্
চ্চি ^২	তেজ
চ্চু ^১	ভাষা
চ্চু ^২	গাহৰি
তু ^১	দ
তু ^২	তেল
দি ^১	টকা
দি ^২	টান্
নি	পি খা
নি ^১	ধৰ্
নি ^২	গান গা
পিচ্চ ^১	হাড়

পিচ্ ^২	কপাল
মিৰ ^১	কাঁহী
মিৰ ^২	চাকৰ
লি ^১	হাব
লি ^২	ধান দা
লে ^১	দি
লে ^২	গুৰি কৰ্
চিঙ ^১	লো
চিঙ ^২	লোগ
ছু	ওহাবৰ বাঁট
ছু ^১	ভুক্
ছু ^২	কাপোৰ ধো

অবুনাগিকতা :

ইজি ^১	নাহৰ গছ
ইজি ^২	আফিং
ইকু ^২	বান্দৰ
ইকু ^১	ধুতি
কু ^২	পৰ্
কু ^১	জলা লাগ্
কে ^২	যা
কে ^১	লাগি ধৰ্
চি ^২	তেজ
চি ^১	শো
চুই ^২	ভাল
চুই ^১	চুণ
জা ^২	নাই

শব্দমালা :

অ

জা ^১	নাচ্
সোই ^২	বন্ধু
সোই ^১	হয়, সঁচা
চ্ ^২	জোৰ্
চ্ ^১	কুঁহিয়াৰ
ছ ^২	কুকুৰা
ছ ^১	বাস কৰ্

অচ্	অপেক্ষা কৰ্
অচ্	হাত পাত
অজ	খেল্
অত	চা
অম্ভাৰে	বহুত
অচিগি	নখ, খুৰা
অচ্তি	আঙুলি

আ

আ	মই
আউগ	পথাৰৰ দাঁতি
আকু ^১	কাণ
আকু ^২	বাম
আকু ^১ চিকিয়া	কাণৰ লতি
আকোণ্ড	নৰ্দমা, খাল
আণ্ড	আঁঠু
আণ্ডৰ্	নমস্কাৰ কৰ্
আচ্	ঘৰ

আচ্চেহু	গোব মাৰ্
আজি	জোঁৱাই (সম্বোধনত)
আতিগু	গাঁও
আতিৰি	শিল
আদিগা	দেউৰীসকলৰ ঘৰৰ চাওৰ বাঁহৰ খুঁটা
আদিগা ^১	বেছি হ
আদিৰি	বোকা
আছুগো	চোতাল
আপাকুৰ্	জোতা, ছেঙেল, খৰম
আপাচু	ভৰি
আপাচু চিকা	ভৰিৰ কলাফুল
আপুই পিচা	ভাই
আপে	ডলা
আমা	ভৰিৰ খোজ
আমু	মানুহৰ ছাঁ
আমুচু	ঢাৰি
আয়া	বোৱাবী
আক	গছৰ শিপা
আট	বাহঁৰ টছালি
আঁচা	দূৰ
আচি	পৰ্বত
আচি পিচ্চ	স্বৰ্গ, আকাশ
আচিৰি	হালধীয়া
আচুকুৰ্	বালি
আৰে	পেছাব

ই

ইকু বান্দৰ

ইকুঁ	ধুতি
ইগাই	ধুনীয়া, দেখিবলৈ ভাল
ইগায়া	দেখিবলৈ বেয়া
ইগু	মেখেলা
ইচ্চিগা	ভোক লাগ্
ইজি	নাহৰ-গছ
ই'জি	আফিং
ইদি	ছো
ইবা	ফুল
ইবে	ঘণা কৰ্
ইমা	চেলং
ইমাৰি	পিছ
ইৰিকি	শালিকা
ইলহ/এলহ/লহ	ইয়াত
ইলা/এলা	এইটো
ইচা	পিন্ধা সৰু কাপোৰ
ইচাৰি	বিচাৰ্
ইচিৰি	ডুব্

উ

উ	মিহলি কৰ্
উগা	কান্দ
উ'গা	খেতি-পথাৰ
উগুহু	গিল্
উজু ^১	নাভি
উজু ^২	বাঁহৰ চুঙা
উতু	পেটৰ ওপৰৰ অংশ
উমুচ্চি	সপোন

এ

একু	খোঁৱা
একেৰে	সমান
এচ্চি	হাকুটি
এচ্চিগুজু	বিছা
এচ্চুণ্ড/এচ্চু	জখলা
এতুক	বন্দুক

এ'

এ'বেগা	ঘৃণা কৰ
--------	---------

ও

ওতু	হাত
ওব্‌কু	শেষ হ
ওচু	থাক

ক

ক ^১	আহ্
ক ^২	ছিঙ
কনু	বতৰ
কন্দা	আঠ অনা
কবৰ	কলেৰা
কা	বগাই যা
কাঁ	খব-বেমাৰ
কাই ^১	ততা
বাই ^২	ককাই (সন্মোদনত)
কাকু	গাহৰিক আহাৰ দিয়া এবিধ পাত্ৰ
কাগা	উঠ

কাঙ	মুখৰ হাড়
কাচ্চ	বাহন
কাচ্চু	কাছ
কাতাই	কটাৰী
কাছ	খৰাহি
কাঁনুমা	গৰম
কানে	উতলা, গৰম কৰ
কাপি	পীৰা
কাৰি	ছাই
কাৰুবা	ভিতা
কালিকাপ্লা	মলিয়ন
কি	বিচনি
কিগা ^১	বাকলি গুচা
কিগা ^২	ওলোমাই বাথ
কিঙ	চুলি
কিজ	দলং
কিনা	গুন্
কিনায়ামা	কলা
কিমা	হেকুৱা
কিমাৰু	টংলতি
কিৰা	গুৰান
কিৰি	ব-সূতা
কু	থকা ঠাই
কুঁ	জুলা লাগ
কু ^১	ছিলাই কৰ
কু ^২	পৰ
কুকা	এবিধ মাছ-ধৰা যতন

কুণ্ড	অৱনতি হ
কুন্তি	কাণৰ কৰিয়া
কুবি	গালৈ
কুম	তলৰ ভাগ
কুমহ	তলত
কুমালা	মঙলবাৰ
কুচিৰি ^১	ঔষধ
কুচিৰি ^২	সুহৰি
কুঝি	কোৰ
কুৱা	পাচি-খবাহি আদি
কুৱা	পানী তোল
কুঁৱাচ্চা	বিশ
কুঁৱাকিন্	চল্লিশ
কুঁৱাঙদা	ঘাঠি
কুঁৱাত্‌চ্চি	আশী
কুঁৱাত্‌চ্চি কুঁৱাচ্চা	শ
কে	যা
কেঁ	লাগি ধৰ্
কে'পে	কপাহ
কেৰেপ	হাতৰ আঙুলিৰ চুক
কেচুঙ্‌চুঙ্‌	বৰ জোঙাল
কেচুঁমুতুঁ	মিট-দা
কেচুঁৱা	জোং কৰ্
কেচেক	এবিধ গছ
কোকিৰিঙ্‌	কেঁকোৰা
কোতুঁ	কাণৰ কেৰ

গ

গাতিগি	মাইকী মানুহৰ মূৰত বন্ধা
	এবিধ কাপোৰ
গাহুঁ	গাঁক
গাৰ্	ঘটি, লোটা, আলজিভাবে
	সৈতে মুখৰ ভিতৰৰ অংশ
গাৰি	ঘা
গাৰোমি	এলাস্কু
গি	ৰো
গিগা	কুকুৰাই মাত্
গিজা	খহটা
গিছ	বন্ধ কৰ্, জপা
গিম্	ধোঁৱা-চাং
গিমে	গৰাকী
গিয়	সৰিয়হ
গিয়া	মোঁ-মাখি
গিয়ুঁ	সাঁতোৰ্
গিৰা	বুঢ়া, বুঢ়া-মানুহ, বয়স্ক
গিৰাচি	বুঢ়ী
গিৰান্	গোন্ধ
গিৰি	কোমল
গিৰিজি	ঘাম
গিচা	ফণি
গুঁ	ফৰিং
গুঁই	তামোল
গুগিৰি	সেঙুন
গুজি	থুই

গুজু	কাঁইট
গুজুঁ	থাপৰ
গুতুঁ	নাক
গুতেবা	জাপি
গুৰঁ	মূৰ
গুমি	ভিনিহি
গুম্‌জে	চেপেনা
গুচাৰি	কেঁচু
গঁ	তল-অংশৰ কাপোৰ পিন্ধ
গেপা	পাচি
গোই	ভাই

চ

চ	জোৰ
চ ^১	জীয়াই থাক
চ ^২	কুঁহিয়াৰ
চচ্চু	উইছিবিঙা
চচেমা	লাজ
চৰ্পা	শিমলু-গছ
চপা	ঔ-টেঙা
চমু	এবিধ ঘাঁহ
চমে	মাৰি
চা ^১	গছৰ পাত
চা ^২	বেয়া
চাক	ক'লা
চাণ্ড	বাস্তা
চাপুক	অঙঠা
চাবকু	চেঙেলী-মাহ

চিঁ	শো
চি ^১	মৰ
চ ^২	তেজ
চিকা	কলিজা
চিকু	নাল, চামুৰা
চিকুৰু	গাব ছাল, গছৰ ছাল
চিগা	উঘাল
চিগ্‌বা/চিগিৰা	শহৰ
চিগিৰাচি	শাহ
চিগুঁ	ধনু, বামধেনু
চিতি	ফল
চিতু	পুৰণি
চিতুঁ	বছী
চিদা	বান্ধ
চিপা	দেউতা (উল্লেখত)
চিপু	ককাই (উল্লেখত)
চিৰা	নতুন
চিমা	মাক
চিমি	নেজ
চিমু	মোমাই
চিঁয়া ^১	মাছ
চিঁয়া ^২	ভাই-বোৱাৰী
চু ^১	ভাষা, কথা
চু ^২	ঘৰচীয়া গাহৰি
চুই	ভাল
চুই	চুণ
চুগা	খান্দ

চুচ্চা	শুকান মাছ
চুৰ্চ	মাংস
চুজি	গুৰি কৰ্
চুজু	যুজ্
চুতুগা	চুটি
চুমুগিবি	কোমোৰা
চুমুচাক	বঙা লাও
চুৰ্কা	চুক, কোণ
চুৰ্ৰু	শালমাছ
চে	বুকু
চেৰ্কে	এন্দুৰ
চে	গাখীৰ থিৰা
চেগু	চিঙ্
চেচেঙ	বজোৱা তাল
চেমিতি	পকুৱা
চেৰা	চেলা
চেঁৱা ^১	জুই ধৰ্
চেঁৱা ^২	তোল্

জ

জ	দৌৰ্
জকা	কঁকাল
জম্ভিঙ্	মকৰা
জা ^১	দলিয়া
জা ^২	নাই
জা	নাচ্
জাউ	আমি
জাকু	গোত্ৰ

জি	কিন্
জিঁ	শব্দ কৰ্
জিতি	তৰা
জিবা	যি, যিটো, যিজন
জু	মাত্
জুঁ	খোঁচ্
জুবুৰা	শাক-পাচলি
জে	জন্ম ল
জেঁ	মূৰত বান্ধ্
জেঁচ	গামোচা
জো	আমি

ঞ

ঞা	ঘৰ
ঞাদা	বাবাণ্ডা
ঞি	কাপোৰ
ঞিপুচ্চ	তাত-শাল
ঞে	জুই
ঞেই	আদা
ঞেচা	মোনা
ঞেজা	টৰ্চ
ঞেম্জি	খেৰৰ জুমুঠি

ভ

ভঙা	গামোচা
ভপেঁ	চাৰি
ভৰাকিন্	ছটকা
ভৰ্চ্চা	এটকা

তাঁ	কণী পাৰ্
তা	কাঠ-আলু
তাকা	হেতা
তাগদিয়া	মিঠা-আলু
তাগা	থিয় হ
তাচ্চিতি	আলু
তাপি	চিকৰা
তাক	কচু
তি	ওকণি
তিকোজি	বগৰী
তিচ্চা	থেকেৰা
তিজুঁ	কঁঠাল
তিতিচা	মনে মনে
তিৰি	কল
তিৰিহায়া	বাছলী
তু ^১	দ
তু ^২	তেল
তুচ্চ	খলিহৈ
তুচ্চে	হাত মোনা
তুনা	টেকেলি
তুৰি	খেৰ
তে	ছা
তে'গা	ভৰা
তে'পেকাৰি	জুহালৰ ছাই
তে'পোৰি	সক থেকেৰা
তে'বেজু	এবিধ শাক

দ

দগ্‌চ্চা	এডোখৰ
দাঁ	ম'হ
দাকিয়া	কেনেকুৰা
দাগাই	পোহৰ
দাচ্চা	কিমানখিনি
দাচ্চু	আগৰ অংশ
দাজ	চৰ মাৰ্
দাবে	দলিয়া
দামিনোই	কিয়
দাম্‌মাই	কেলৈ
দাম্ / দাম্‌দি	কি
দামামুজা	যি কোনো
দি ^১	টকা
দি ^২	টান্
দিওই	চতুৰ্থ দিনা
দিগিঁ	সূতা
দিগিঁমা	য'তৰ
দিগেচি	জোনাকী পৰা
দিঙ্	ককাদেউতা
দিত্ত	ডিঙি
দিনি	আজি
দিপুৰ্	কাইলৈ
দিবা	উৰহ
দিবি	মাটি মাহ
দি'ব'বু	সম্পত্তি
দিট	মাটিৰ কলহ

দিচিঙ্	গলধন
দিচৌই	পৰহি
হু	কুকুৰা
হুঁ	বাস কৰ্
হুকা	কাউৰী
হুকু	পোৱালিকুকুৰাবোৰ লৈ ফুৰিবলৈ সজা কুকুৰাৰ সজা
হুগা	উজাই যা
হুগিৰি	মাৰলি
হুগুঁ	ভটিয়াই যা
হুগুহু	ভুকু মাৰ্
হুচ্চি হুৱা	পাৰচৰাই
হুচ্চু হুৱা	কপৌচৰাই
হুজা	কণী
হুজি	ডৰিকচৰাই
হুজুঙ্	চিৰাল, বামি
হুদি	ম'ৰাচৰাই
হুহু	বহ্
হুহু পপঁ	তৰাগছ
হুদেপাতি	জুহাল
হুবু	সাপ
হুবু চিতি	বিয়নীসাবটাবন
হুম	কেতিয়া
হুমমা	কেতিয়াবা
হুথি	পাপ
হুম্জু	মুখ
হুম্জু চিয়ু	দাঢ়ি

হুৰ্	চিলনী
হুকম্	ঢোল
হুকমি	চাহি
হুৱা	চৰাই
হুচিৰিঙ্	ঘনচিৰিকা
হুচুক	চৌচৰাই নি
দেঁ ^১	ডাঙৰ
দেঁ ^২	বাগ্ বজা
দেই	এতিয়া
দেকেমুৰ্	হাঁহ
দেমাচি অচ্তি	বুঢ়াআঙুলি
দেক	খেদ্
দেৰে	তেতিয়া, অথনি
দে'কাণ্ড	ডেকা
দোচ্চিয়া	ধ'পাত
ন	
ন ^১	তই, তুমি, আপুনি
ন ^২	কৰ্
নজি	নাঙল
নাহু	শুকা
নি	পি খা
নি ^১	ধৰ্
নি ^২	গান গা
নিগিঁ	গালি
নিচ্চা	ক
নিজিঁ	জান্
নিজিঁমা	জনা, শিক্ষিত

নিমা	পা
হু	নাও
নেপিয়া	নেউল
নৌ	তহঁত, তোমালোক, আপোনালোক
প	
পঁ	বেছি হ
পঁচা	বহুত
পপঁ	গছ
পপঁক	হাবি
পঁয়াচা	কম
পাউকৰা	হাপা
পাচ্চি	পঠিওৱা
পাতিগা	চাপৰ
পাছ	বেঙেনা
পাম্‌চু	জলকীয়া
পাযু	বৰদেউতা
পিকেতি	সক
পিকেতি চিপেৰে	খিড়িকী
পিচ্চ ^১	হাড়
পিচ্চ ^২	কপাল
পিচ্চিঙ	মাছৰ পিট
পিচ্চু	মঙহ
পিজি	জোঁৱাই (উল্লেখত)
পিচা	পুত্ৰ
পিচাচি	কন্যা
পিচিয়াঁ	ভাই
পিচু	নাতি

পিচুচি	নাতিনী
পুঁ	ওপৰ ভাগৰ কাপোৰ পিন্ধ
পু	তাঁত ব, সিঁচ
পুঁ	খৰি
পুগা	খোল
পুঁজি	সোণ
পুতুঙ	গছৰ বুঢ়া মুৰা
পুপু	স্তন (মতা মানুহৰ)
পুপুতি	স্তন (মাইকী মানুহৰ)
পুক	উজ্জল, বগা
পুলুঙা	পোণ
পেঁ ^১	পাৰি দি
পেঁ ^২	বেচ
পেই	পেহী
পেঁজেজে	সোলোক-টোলোক
পেপেলাই	কাঞ্চুলী মাছ
পেম্‌চু	পাণ
পেচি	বৰশী
পেচি তাদি	বৰশীৰ দাৰি
পে'বঁ	মদৰ পিঠা
পোতুৱা	কাষলতি
ব	
ব	কোবা
বৰ্‌গা	উতলা
বটে	লুকা
বা	সি, তাই
বা ^১	বোকোচাত ল

বাইচি	সেই কাৰণে
বাউ	সিহঁত
বাউকা	কান্ধ
বাকাঙ	সেই ধৰণে
বাকিয়া	তেনেকুৱা
বাঙ	দেউতা (সম্বোধনত)
বাচ্চা	সিমানখিনি
বাজা	জাক
বাবা	সেইটো
বাৰি	বেৰ
বি	বেপ মাৰি কাট
বিপঁ	বোজা, ভাব
বিবঁ	ভঁৰাল
বিচু	বিছুউংসৰ
বু	নাও বা
বুৰ	কিহ
বুৰহ	ক'ত
বুৰমাই	ক'লৈ
বুৰে	বুধবাৰ
বুৰেহেচা	বৃহস্পতিবাৰ
বুৰি	ন বো
বেঁ	ব (বতাহ)
বেকু	উৰহী
বেবে	বাইদেউ
বে'গা	জ'পিয়া
বে'গ্‌চ্চা	বেগাই
বোঁই	বহল

ম

বোঁয়া	ঠেক
বোক	হাতেৰে পৰিষ্কাৰ কৰ
বোঁবা	সোঁটো
বোঁবে	সোঁটো
মৰু	ভাত
মকিনি	তুবাৰ
মকোতি	একোটা ভাত
মচ্চা	এবাৰ
মজি	আন্ধাৰ
মত	পাহৰ
মচা	এসিকি
মাই	মাৰ ভনী
মাকু	খুৰী
মাযু	বৰমা
মাৰি	দেওবাৰ
মি	ধান
মিকোচ্চি	ঢেকীয়াশাক
মিচ্চ	ঘৰৰ বাবাণ্ডা
মিচ্চা ^১	অলপ
মিচ্চা ^২	হিন্দু
মিচ্চাগ	কিছুমান
মিচ্চিগনানে	একো
মিচ্চিচ্চিগ	অকণমান
মিজি	জুলীয়া বস্ত্ৰ
মিদি	ঈশ্বৰ
মিদিৰু	ভগৱানৰ থকা ঠাই, গোসাঁইথান

মিদিগেঁ	মেকুৰী
মিয়া	কালি
মিয়ামে'মে	পৰহি
মিৰ'১	কাঁহী
মিৰ'২	চাকৰ
মিৰাচি	অবিরাহিতা গাভৰু
মিৰ	চাউল
মিচি	ঘৈণী
মিচিও	মাইকী
মু	নাম
মুঁ	পক্
মুকা	গিৰী
মুকাও	মতা
মুকু	বৰষুণ
মুকুতি	চকু
মুকুতি বাহু	চেলাউৰি
মুচ্চা'১	বেগেত
মুচ্চা'২	ঘনকৈ
মুজা	এক
মুছনি	ছই
মুঙ'দা	তিনি
মুত্'চি	চাৰি
মুমুৰা	পাঁচ
মুচ্চু	ছয়
মুচ্চিও	সাত
মুচে	আঠ
মুহুণ্ড	ন

মুহুগা	দহ
মুহুগা মুজা	এঘাব
মুহুগা মুছনি	বাৰ
মুহুগা মুঙ'দা	তেৰ
মুহুগা মুত্'চি	চৈধ্য
মুহুগা মুমুৰা	পোন্ধৰ
মুহুগা মুচ্চু	ষোল
মুহুগা মুচ্চিও	সোতৰ
মুহুগা মুচে	ওঠৰ
মুহুগা মুহুণ্ড	উনৈশ
মুহুঁ	সুগন্ধী
মুহুঁৱা	গোন্ধ ল
মুহুঁমা	মছলা
মুহু'১	খজুৰতি
মুহু'২	বাচন-বৰ্তন
মুহু'৩ চাৰি	বান্ধনি-ঘৰ
মুচা	ঘাঁহ
মুচি	জুই ফুৰা
মুচু	গৰু
মে'পু	গুইসাপ
মেই	ম'হ
মেগাঁ	ঘৰৰ পানীপচাব খুঁটা
মেবা	শকত
মেমেহুৰ্	ধনিয়া
মেৰ্'কাই	কেবেলা
মেৰ্'কু	কঢ়াইগুৰি
মেচি	হৰিণা

মেচুক	শিয়াল
মেচুঁৱা	চাহ আদি দিবলৈ বেতেৰে
	সজা সৰু টুল
মেহুৱা	ঘৰৰ মাজৰ খুঁটা
মে'উ	হাতী
মে'উপতি	হাতীপটি
মে'গ	গড়
মে'চ্চা	উদ
মে'চা	বাঘ
মে'ঝা	বনৰীয়া গাহৰি
মোছি	মানুহ
মোচা	ল'ৰা-ছোৱালী

য়

য় ^১	কাট্
য় ^২	মাক, জীয়েক (সম্বোধনত)
য়ঙ্	মা
য়জা	সোঁ হাত
য়মা ^১	মাছ ধৰা চেপা
য়মা ^২	প্রথম সন্তানৰপৰা দ্বিতীয় সন্তান হোৱালৈকে মাজৰ সময়খিনি
য়চি	বাওঁ হাত
য়া	পৃথিবী
য়গুৰা	হাবি
য়ুঙ্	পোক
য়ুৱা	বাঁহ
য়ে	কামোৰ্
য়োই	আইসকল, বসন্ত

য়োগি	দা
ৰ	
ৰুগি	জান, জুৰি
ল	
লকক	টান
লা	এইটো
লা ^১	ল
লাকাঙ্	এনেকৈ
লাকিঁয়া	দেখুৱা
লাকিয়া	এনেকুৱা
লাগা	তোল্
লাচ্চা	ইমানখিনি
লাচ্চি	খোজ্
লাচ্চিগা	খং উঠ্
লাজিঁ	গুৱা
লাজিঁয়া	পাছে পাছে দৌৰি খেদ্
লাতে	মাৰ্
লাত্	থ
লাচ	লৈ যা
লাহা	আন্
লি ^১	হাৰ, মণি
লি ^২	ধান কাট্
লিকিলিক	ফুটকা ফুটকা
লিগু	বৈ যা
লিদা	শিৰা
লিবা	গধুৰ
লিবাজি	নিয়ৰ

লিহিয়া	কেবাহি
লুই	দীঘল
লুকু	ধানৰ দ'ম
লুকুৰা	ভাজ্
লুণ্ড	ঢাল্
লুঞ্জ	ভেকুলী
লুত্ৰম্	বাঁহৰ জপা
লুবে	ব'ঠা
লুক	নেউল জাতীয় প্রাণী
লুৰা	কুঠাৰ
লুৱে	বামজোক
লে ^১	দি
লে ^২	গুৰি কৰ্
লেহে	এৰ্
লেহেত্	মুক্ত কৰ্
লেপেত্ৰ	ছাগলী
লো	তহঁত, তোমালোক, আপোনালোক
ৱ	
ৱা	উতলা, গৰম কৰ্
চ	
চ	শৰীৰ
চকা	বেতগাজ
চকাতু	বেত
চগন্	শগুন
চগু	নলি
চচাৰে	অকলে
চবা	মদৰ গেদ

চলঙ্	কাছৰ চলং
চলা	ঠিলা
চচি	গাৰ দাঁতিভাগ
চচু	জাল
চা ^১	ঘাঁহ
চা ^২	বেলি
চাউ	দিন
চা ^১	কোন
চা ^২	হ
চাকু	গধূলি
চাকিয়া	বিয়াৰ ঘটক
চাগিৰা	বঙা
চাগিৰাজি	চাহ
চাজু	শিঙিমাছ
চাতিৰি	ছাঁ
চাঁত্	বেলিৰ বশ্মি
চাপি	লগ লাগ্
চাৰ্গা	উঠ্
চাৰ্মা	কোনোবা
চালি	গাখীৰৰ সব
চি ^১	শোধ্
চি	কুকুৰ
চিকা	জাৰ লাগ্
চিগা	ৰাতিপুৱা
চিগাচিৰি	দোকমোকালিতে
চিঙ ^১	লো
চিঙ ^২	লোণ

চিতত	টেঙা
চিতা	বিষ্ঠা
চিতামি	মাখি
চিনাগোতি	আঙঠি
চিপেৰে	ছুৱাব
চিম্	নোম, পাখী
চিঁৱাতি	ববল
চিৰি	ৰাতি
চিৰিঙ্	তপিনা
চিৰে'	শুক্ৰবাৰ
চিৰে'	তুঁহ
চিৰেচিঙ্, হেচা	শনিবাৰ
চু	পোৰ্
চুণ্ড	উতুৱাই নি
চুহু	পানী জোক
চুক	আঁতৰি দি
চুকই	সক
চুকঙ্	ফোঁহা
চুৰোঁ	দেউৰীসকলৰ পানীয় দ্ৰব্য
চৌঁনে	কোনো
চেকেৰা	কাপোৰৰ পাৰি
চেছ	সিঁচ্
চেলুৱাই	কুমজেলুকা
চৌই	বাঢ়নী
চোতিগা	পাতল
চোবি পপঁ	অমৰা গছ

খ

খিঁ	উৰ্
খিঁ'	পানী
খিঁ'	আচোৰ্
খিকু	গা ধো
খিঙ্'	আইতা
খিঙ্'	মলি
খিৰা	মিঠা
খিৰাচি	মিঠা বস্তু, চেনি
খিৰি	বাটি
খিমা	ওপৰ ভাগত পিন্ধা কাপোৰ
খুগা	শামুক

ছ

ছু	ওহাৰৰ বাঁট
ছু'	ভুক্
ছু'	কাপোৰ ধো
ছুই	ওখ

স

সাজুঁ	ঘৰৰ চাল
সিঁ	ঘঁহ্
সি	হাল বা
সিচ্চ	হাল
সিছু	সোমা
সিৰোঁ	চা
সুঁ	ঠেল্
সৌই	হয়, সঁচা

সোই	বন্ধু
সোমাল	সোমবাৰ
সোঁয়া	মিছা
সোৰে	সেইটো
সোঁব, সোঁবহ্	তাত

হ

হা	খা
হাকুৰ	গাল
হাচ্চ	খোৱা বাচন
হাচ্চা	এখিলা
হাতি	দাঁত
হাতিগা	হাঁহ্
হাছ্	দাঁতি, পাৰ
হাম্‌কু	চুৰ কৰ্
হিগা	বেলি ওলা
হিঁয়া	ফাল্
হঁ	তললৈ নাম্
হেঁমেজু	হঠাৎ আক্ৰমণ কৰা এবিধ বেমাৰ *

